

In memoriam

проф. Душица ПЕТРУШЕВСКА (1920 – 2008)

Тивко и ненаметливо како што живееше во Скопје почина Душица Петрушевска, класичен филолог и универзитетски професор на Филозофскиот факултет по предметите Историја на Стара Грција и Рим кои ги држеше пред студентите на катедрите за историја и класична филологија. Универзитетската кариера ја започнува на Катедрата за историја при Филозофскиот факултет на која останува сè до своето заминување во пензија.

Проф. Душица Петрушевска, е родена 1920 година во Белград. Завршува класична гимназија со одличен успех, а дипломирала 1945 година, на Катедрата за класична филологија на Филозофскиот факултет во Белград. По ослободувањето, заедно со својот сопруг Михаил Д. Петрушевски, доаѓа во Македонија каде што истовремено почнуваат да ги обавуваат своите универзитетски и гимназиски должности.

Свесни за значењето и улогата што ја имаат класичните јазици без кои не може ниту една сериозна држава која држи до себе, до своето минато и иднина, тие се зафаќаат со сите сериозни предизвици и проблеми кои се во тоа време пред нив. Особено ако се знае дека почвата на Македонија е богата со античко наследство кое не е истражено.

Благодарение на својата богата класична наобразба, таа веднаш се зафаќа со подучување на младите средношколци, вљубени во класичните јазици. Работи како професор по старогрчки и латински јазик во гимназијата „Јосип Броз Тито“. Со ентузијазам тргнува во создавањето на еден библиотечен фонд без кој не може ниту една институција од ваков вид.

Се посветува на педагошко-дидактичката метода во изучувањето на класичните јазици и нивните дисциплини. Тоа особено го истакнуваме поради фактот што, во тоа време, за првпат на македонски литературен јазик се преведуваат дела од богатото античко книжевно наследство: творците на епската поезија, писателите, трагичарите, философите, историчарите и др. И не само тоа, туку на македонски литературен јазик исто така за првпат се вршат и лекторски вежби од старогрчки и латински јазик. Со тоа македонскиот јазик, влегува во богатата светска културна ризница на јазици на кои се преведени делата од антиката.

Со своето доаѓање на Катедрата за историја на Филозофскиот факултет во 1958 год., таа се зафаќа изворно, од прва рака, да ги преведува и толкува историјата на Стара Грција и Рим, такви кави што се запишани во делата на античките извори. Всушност, тоа се првите преводи на македонски јазик од грчките и римските историчари, соопштени на студентите ги сочувале во нивните белешки.

Во тоа време, но и подоцна, домот на семејството Петрушевски претставува своевиден центар на класичната филологија и историјата на антиката во Македонија, во кој имаат пристап не само нивните ученици и студенти туку и вљубениците во таа област.

Опусот на нејзините научни трудови не е голем. Тоа се статии од областа на дидактиката на класичните јазици и на античката историја објавени во *Годишниот зборник* на Филозофскиот факултет, во списанието *Историја* како и во „Жива антика“, првото научно списание од областа на класичната филологија за кое, не директно туку индиректно, е сведок од неговиот прв број и за кое се интересираше сè додека имаше сили.

Со академик Михаил Д. Петрушевски учествувала на повеќе домашни и меѓународни конгреси и собири од областа на класичните студии и микенологијата, најмладата научна дисциплина во областа на класичната филологија.

Тешко ѝ паѓа болеста, а неколку години потоа во 1990-та и смртта на нејзиниот сопруг. Не можејќи да ја преболи таа загуба, исцело се повлекува од јавниот и културниот живот во својот скромен дом, во светот и мирот на антиката.

Пред неколку години, сепак собра сили на Институтот за класични студии при Филозофскиот факултет да му подари вредни книги од нивната семејна библиотека, кои денес се водат како „Книжевен фонд академик Михаил Д. Петрушевски“; за тој несебичен гест соработниците на Институтот длабоко ѝ се благодарни.

Авторот на овие редови како впрочем и други класични филолози ја имаше можноста да ја почувствува топлината на домот на семејството Петрушевски, за кого го врзуваат сеќавања и спомени кои остануваат длабоко врежани засекогаш.

м-р Миодраг М. Тодоровиќ